

Vzdělávací obor: **Polytechnická výchova a praktické činnosti**

Očekávaný výsledek učení: CSP-TCH-001-ZV9-002

Posuzuje výsledný produkt i celkový proces tvorby z hlediska funkčnosti, efektivity práce, estetiky, úspory materiálu.

Popis úrovně Splněno

- Navrhne hodnotící kritéria výsledku činnosti relevantní pro danou modelovou situaci.
- Na základě praktické zkušenosti uvede konkrétní příklady tradičních a inovativních postupů práce a zhodnotí je z různých hledisek.
- Posoudí vlastnosti výsledného produktu na základě vhodných kritérií, zhodnotí možné inovace při volbě materiálu nebo postupu práce.
- Reflektuje a prezentuje průběh a výsledky činnosti, identifikuje klady a nedostatky a navrhuje kroky k jejich nápravě.
- Formuluje hodnotící výroky popisným jazykem a užívá odbornou terminologii a nezraňující komunikaci.
- Reflektuje význam dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce při praktických činnostech.
- Řízeně reflektuje a prezentuje průběh a výsledky své práce i s využitím digitálních technologií.

Minimální doporučená úroveň: **Zhodnotí výsledný produkt s ohledem na funkčnost, estetiku a úsporu materiálu.**

Obsah šablony	Obecný popis
1. Popis ilustrace pro běžné žáky	Popisuje ilustraci pro běžné žáky se zapojením žáků s LMP.
Krátký textový popis / anotace ilustrace k OVU	Poskytuje anotaci ilustrace k OVU.
Zapojení žáků s LMP do realizace ilustrace	Popisuje způsoby zapojení žáka s LMP do výuky a úpravy práce s ilustrací s ohledem na jeho vzdělávací potřeby.
2. Zadání pro žáky	Obsahuje obecný přehled aktivit, které žáci v průběhu hodiny plní, včetně práce s obrázky, textem, pracovním listem, diskusí a reflexí.
Zadání pro žáky I – žák s LMP pracující ve skupině žáků bez LMP	Vymezuje organizaci práce žáka s LMP ve skupině žáků bez LMP a popisuje přizpůsobení úkolů jeho možnostem.
Zadání pro žáky II – žák s LMP pracující individuálně ve skupině žáků bez LMP	Popisuje variantu individuální práce žáka s LMP v rámci běžné třídy žáků bez LMP se zjednodušenými materiály a podporou.
Zadání pro žáky III – žák pracující ve skupině žáků s LMP	Představuje variantu výuky ve skupině žáků s LMP s důrazem na názornost, jednoduchou strukturu a základní porozumění.
3. Vazba na klíčové kompetence	Ukazuje propojení výuky s rozvojem klíčových kompetencí žáků.
4. Popis ověřování	Shrnuje způsoby, kterými učitel ověřuje naplnění stanovených cílů výuky.
5. Metodický komentář	Shrnuje hlavní didaktické a metodické principy, z nichž šablona vychází, a upozorňuje na klíčové aspekty práce učitele s žákem s LMP.
6. Zdroje	Uvádí seznam použitých podkladů a zdrojů využitých při přípravě a realizaci výuky.

Ruční gravírování do skla

Navazuje na původní ilustraci autora: neuvedeno

(<https://prohlednout.rvp.cz/metodika/csp-tch-001-zv9-002>)

Autorky ilustrace k MDÚ: Mgr. Klára Geislerová, Mgr. Libuše Hladká, MBA

1. Popis ilustrace pro běžné žáky

Krátký textový popis / anotace ilustrace k OVU

Ruční gravírování do skla

V řízené diskusi žák navrhuje možná hodnotící kritéria v návaznosti na cíl výuky. Na základě inspirace prvky lidové kultury navrhne motiv nebo charakteristický vzor pro ruční gravírování sklenice. Z předchozí vlastní zkušenosti popíše plánovaný postup práce a identifikuje jeho klíčové body. Popíše potřebné pomůcky i bezpečnostní a hygienické zásady při manipulaci s nimi. Uvědomuje si možná rizika při práci a dodržuje daná bezpečnostní opatření. Prostřednictvím položené reflexe a na základě společně stanovených kritérií posoudí průběh a výsledek své práce, zhodnotí své schopnosti a dovednosti při realizaci aktivity. Při sebehodnocení nebo vzájemném hodnocení žáků užívá popisný jazyk a nezraňující komunikaci. Na základě vlastní zkušenosti si uvědomuje možnosti a limity ručního gravírování složitějších motivů ve srovnání se strojním zpracováním (laser).

Vazby na klíčové kompetence

KKU – reflexí (zdůvodnění vlastních schopností a dovedností) monitoruje své procesy učení.

KKK – komunikačnímu záměru (sebehodnocení) přizpůsobuje své vyjadřování.

KRP – při rozhodování analyzuje objektivní informace (prvky lidové kultury).

KOS – praktickou a tvůrčí činností kompenzuje kognitivní zatížení, seberealizuje se, čímž přispívá ke zvyšování osobního wellbeingu.

KKT – využívá estetické cítění i kulturní prvky k tvůrčí činnosti a k sebevyjádření.

KOB – znovuvyužitím materiálů (sklenice) podporuje udržitelnost.

KPP – objevuje specifické aspekty tvůrčího potenciálu, získává zkušenosti sebereprezentace, pracuje s chybou.

Zapojení žáků s LMP do realizace ilustrace

Běžní žáci v rámci výuky¹ při aktivitě ručního gravírování sklenic navrhují a realizují vlastní dekorativní motivy inspirované prvky lidové kultury.

Aktivita určena žákům s lehkým mentálním postižením (LMP) vychází z praktické práce s konkrétním materiálem a vizuálními podněty. Žáci s LMP pracují s upravenými pracovními pokyny a jednoduchými vizuálními předlohami.

Ilustrace k MDÚ je zpracována pro využití ve výuce žáků s LMP v těchto organizačních formách:

- Žák s LMP pracující skupinově s žáky bez LMP / zadání pro žáky I
- Žák s LMP pracující individuálně ve skupině žáků bez LMP / zadání pro žáky II
- Žák pracující ve skupině žáků s LMP / zadání pro žáky III

¹ Pojmem běžný žák je rozuměno žák bez LMP.

2. Zadání pro žáky

Zadání pro žáky I

žák s LMP pracující ve skupině žáků bez mentálního znevýhodnění

Cílem aktivity je nejen praktické zvládnutí práce s gravírovací konturou, ale také rozvoj jemné motoriky, vizuálně-praktických dovedností, schopnosti plánovat postup práce a dodržovat bezpečnostní pravidla. Žáci se učí spolupracovat, komunikovat a reflektovat vlastní činnost v podporujícím prostředí.

1. Úvod do tématu

Žák s LMP se v rámci aktivity zapojuje do práce v menší skupině spolužáků. Na začátku se společně diskutuje o tom, zda se žáci již setkali s technikou gravírování a kde se tato technika běžně používá. Žák má možnost sdílet své zkušenosti a naslouchat zkušenostem ostatních, čímž se podporuje jeho aktivní účast ve skupinové práci.

Následně žák pracuje individuálně: přenáší vybraný obrázek na sklenici pomocí kontury na sklo. V případě, že jeho individuální dovednosti umožňují bezpečné zvládnutí techniky, pod vedením učitele si může vyzkoušet jednoduchý motiv na zkušebním vzorku skla. Aktivita končí společným hodnocením výsledku práce, kdy žáci reflektují, co se jim podařilo, a učí se hodnotit práci podle předem stanovených kritérií.

2. Blíží se Den matek – „Vyrob ozdobnou sklenici pro maminku“.

Zadání pro žáka:

- Se spolužáky si popovídejte o tom, zda už jste se setkali s gravírováním a kde se používá. Sdílejte své zkušenosti.
- Zamysli se, jaký předmět můžeš ozdobit, aniž bys ho musel kupovat.
- Vyber si sklenici, kterou budeš zdobit.
- Připrav si potřebné pomůcky: papír, tužku, konturu, ochranné brýle.
- Vyber si obrázek z nabídky nebo nakresli vlastní návrh. Při výběru mysli na to, aby obrázek byl zvládnutelný a konturu jsi neplýtvál.
- Vyber barvu kontury a připrav ji k použití.
- Nejprve obrázek nakresli tužkou na papír nebo připrav vlastní návrh.
- Když je obrázek hotový, přenes ho konturou na sklenici. Pokud se ti kresba nedaří, vyber jiný obrázek a zkus to znovu.
- Dávej pozor, aby se kontura nerozmazala prsty.
- Neplýtvej konturou – je drahá.
- Po dokončení práce dobře uzavři víčko kontury, aby nevyschla.
- Polož sklenici na ták a nech konturu zaschnout.
- Uklid' si pracovní místo a umyj si ruce.
- Společně s ostatními ohodnot' svou práci podle návodu.

Ukázka pracovního listu pro žáka s LMP: Ozdobná sklenice pro maminku

Vyrob pro maminku dárek – ozdobnou sklenici.

Použij konturu na sklo.

Pracuj pečlivě a šetři materiálem.

Pomůcky:

 sklenice papír a tužka kontura na sklo ubrousek voda
a mýdlo

Postup práce:

1. Připrav si potřebné pomůcky: papír, tužku.
2. Vyber si sklenici.
3. Vyber si z nabídky obrázků, který budeš kreslit na sklenici. Při výběru motivu přemýšlej tak, abys zbytečně neplýtvál konturou a motiv byl pro tebe zvládnutelný.
4. Vyber si konturu podle barvy, kterou chceš kreslit.
5. Obrázek si nejprve nakresli tužkou na samostatný papír / případně se pokus nakreslit svůj vlastní návrh vzoru na sklenici.
6. Pokud se ti obrázek podařilo nakreslit, můžeš začít kreslit konturou na sklenici. Pokud ne, vyber si jiný obrázek a opět ho nakresli tužkou na papír – jakmile jsi spokojený s kresbou na papír, můžeš začít kreslit konturou na sklenici.
7. Dávej pozor, aby sis prsty konturu ze sklenice nesetřel či nerozmazal.
8. Při kreslení neplýtvej konturou – je drahá.
9. Když už konturu nepotřebuješ, zašroubuj dobře víčko, aby nevyschla.
10. Ohodnoť podle návodu, jak se ti práce povedla.
11. Polož sklenici na táč – kontura musí dobře zaschnout.
12. Uklid' si pracovní stůl a pomůcky. Umyj si ruce.

Návrhy motivů na sklenici

Srdce obklopené květy – uprostřed nápis „*Pro maminku*“

Růže nebo tulipán v minimalistickém stylu + text „*Děkuji, mami*“

Věneček z lístků a kvítků – uvnitř text „Den matek 20..”

Dvě spojená srdce – „Navždy v mém srdci“

Dlaně držící malé srdíčko

Návrhy vět:

„Maminko, děkuji za vše“

„Nejlepší maminka na světě“

„Mami, jsi moje slunce“

Zdroj: vlastní zpracování

Pozor:

- Konturu nerozmazávej.
- Neplýtvej materiálem.
- Konturu po práci zavři.

Moje hodnocení:

OTÁZKY

Snažil(a) jsem se při práci

Konturu jsem použil(a) šetrně

Má sklenice se mi líbí

Pracoval(a) jsem pečlivě

Co se mi povedlo:

.....

Co bych příště zkusil(a) jinak:

.....

Místo pro fotku nebo kresbu mé sklenice:

Řízený rozhovor s učitelem / asistentem pedagoga:

- Co se ti povedlo?
- Co bys příště udělal(a) jinak?
- Jaký motiv se ti nejvíc líbí u spolužáků?

Zadání pro žáky II

žák s LMP pracující individuálně ve skupině žáků bez mentálního znevýhodnění

Žák s LMP může při individuální práci využít digitální technologie, (tablet, notebook nebo mobilní telefon), například k vyhledání inspirace pro motiv na sklenici nebo k dokumentaci vlastní práce. Texty a pracovní materiály jsou pro něj zkrácené a zjednodušené, v případě potřeby lze zvětšit písmo pro lepší čitelnost. V pracovním listu má žák možnost vybírat z předem připravených motivů nebo návrhů, z nichž jeden si může vybrat k realizaci.

Dále se doporučuje využití obrázků, které **podporují porozumění a upevňují představu o vzoru či dekoraci**, která se bude na sklenici tvořit. Při práci s asistentem pedagoga nebo učitelem lze zaměřit pozornost také na emoce, které výroba ozdobné sklenice u žáka vyvolává – radost, hrdost nebo potřebu spolupráce. Pokud žák některým postupům nerozumí, lze je přiblížit pomocí každodenních situací – například pomocí ukázky, jak se doma nebo ve škole používají dekorativní předměty.

Jako doplňkovou aktivitu může žák ostatním ukázat své dokončené sklenice, porovnat je s motivy spolužáků nebo vyhledat digitálně inspiraci pro další dekorace, například krátká videa s technikou gravírování nebo kreslení konturou.

1. Úvod do tématu (viz Varianta 1)

Poznámka: dle individuálních možností žáka učitel zvolí, zda bude žák pracovat s konturou na sklo, nebo gravírovat.

Zadání:

Bliží se Den matek – „Vyroba ozdobnou sklenici pro maminku“.

Varianta A – gravírování

- Zjistí, zda ses již setkal s gravírováním, a zamysli se, kde se tato technika používá.
- Přemýšlej, jaký předmět můžeš ozdobit a nemusíš ho kupovat.
- Vyber si sklenici, kterou budeš zdobit.
- Připrav si potřebné pomůcky: papír, tužku.
- Vyber si obrázek z nabídky, který budeš gravírovat na sklenici. Mysli na to, aby byl pro tebe zvládnutelný.
- Nejprve obrázek nakresli tužkou na samostatný papír.
- Pokud se ti obrázek podařil, sleduj gravírování u ostatních spolužáků. Poté pod vedením učitele vyzkoušej gravírování na malém zkušebním vzorku. Následně vygravíruj svůj obrázek na sklenici.
- Po dokončení práce odevzdej gravírovací nástroj učiteli.
- Umyj sklenici pod tekoucí vodou a osuš papírovým ubrouskem.
- Uklid' si pracovní stůl a pomůcky, umyj si ruce.
- Společně ohodnoť, jak se ti práce povedla, podle návodu.

Varianta B – kontura na sklo

- Zjistí, zda ses již setkal s gravírováním, a zamysli se, kde se tato technika používá.
- Přemýšlej, jaký předmět můžeš ozdobit a nemusíš ho kupovat.
- Vyber si sklenici, kterou budeš zdobit.
- Připrav si potřebné pomůcky: papír, tužku, konturu.
- Vyber si obrázek z nabídky nebo nakresli vlastní návrh. Mysli na to, aby byl obrázek zvládnutelný a zbytečně neplýtvat konturou.
- Vyber si barvu kontury, kterou budeš kreslit.
- Nejprve obrázek nakresli tužkou na papír, případně připrav vlastní návrh na sklenici.

- Pokud se ti obrázek podařil, začni kreslit konturou na sklenici. Pokud ne, vyber jiný obrázek a zkus to znovu – až budeš spokojený s kresbou na papír, můžeš začít kreslit konturou na sklenici.
- Dávej pozor, aby sis konturu nerozmazal prsty.
- Neplýtvej konturou – je drahá.
- Po dokončení kontury dobře zašroubuj víčko, aby nevyschla.
- Polož sklenici na táč a nech konturu zaschnout.
- Uklid' si pracovní stůl a pomůcky, umyj si ruce.
- Společně ohodnoť, jak se ti práce povedla, podle návodu.

Pracovní list viz **Varianta 1**.

Zadání pro žáky III

žáci pracující ve skupině žáků s lehkým mentálním postižením

V této variantě pracujeme s žáky s LMP, jejichž vzdělávání vyžaduje **výrazně snížené výstupy, vysokou míru názornosti a jasné strukturování učiva**. Úkoly jsou jednodušší, silně vizualizované a důraz je kladen na pochopení základních souvislostí.

1. Úvod do tématu

Každý žák individuálně pracuje s konturou na sklo.

Zadání pro žáky s LMP:

Blíží se Den matek – „Vyroba pro maminku jako dárek ozdobnou sklenici.“

Vaším úkolem je ozdobit sklenici pomocí kontury.

Postup práce

- Zamysli se: jaká je výhoda těchto sklenic? Co by se s nimi stalo, kdybychom je nezdobili?
- Připrav si potřebné pomůcky: papír, tužku, konturu, ochranné brýle.
- Vyber si sklenici, kterou budeš zdobit.
- Vyber si obrázek z nabídky, který budeš kreslit na sklenici. Mysli na to, aby motiv byl pro tebe zvládnutelný a abys zbytečně neplýtval konturou.
- Vyber si barvu kontury, kterou budeš kreslit.
- Nejprve obrázek nakresli tužkou na samostatný papír, případně připrav vlastní návrh vzoru na sklenici.
- Pokud se ti obrázek podařil, začni kreslit konturou na sklenici. Pokud ne, vyber jiný obrázek a opět ho nakresli tužkou na papír. Jakmile budeš spokojený s kresbou na papír, můžeš začít kreslit konturou na sklenici.
- Dávej pozor, aby sis prsty konturu nerozmazal.
- Neplýtvěj konturou – je drahá.
- Po dokončení kontury dobře zašroubuj víčko, aby nevyschla.
- Polož sklenici na ták a nech konturu zaschnout.
- Společně ohodnoť, jak se ti práce povedla, podle návodu.
- Uklid' si pracovní stůl a pomůcky, umyj si ruce.

Pracovní list viz [Varianta 1](#).

3. Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU KK / MDÚ	Vzdělávací strategie
KK kulturní Kulturní a umělecké sebevyjádření KKT-SVJ-000-ZV9-001	OVU: Využívá různé formy umění a kultury k vyjádření složitějších myšlenek a emocí a ke zpracování aktuálních témat, samostatně i ve skupinové spolupráci. MDÚ: Využívá prostředky některého z umění v individuální i společné tvůrčí činnosti.	<ul style="list-style-type: none"> - Podporuji žáky v tvůrčí činnosti. - Volím taková zadání práce, kde mohou žáci individuálně či společně umělecky tvořit. - Seznamuji žáky s různými technikami a postupy z různých oborů tvůrčí činnosti. - Podněcuji v žácích vlastní tvořivost, případně jim nabízím vhodné a přiměřené náměty ke ztvárnění.
KK k občanství a udržitelnosti Směřování k udržitelné budoucnosti KOB-UDR-000-ZV9-001	OVU: Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promýšlení různých scénářů možného budoucího vývoje. MDÚ: Uskutečňuje dílčí kroky směřující k udržitelnosti ve svém blízkém okolí.	<ul style="list-style-type: none"> - K zadání práce využívám materiály vhodné k recyklaci či upcyklaci. - Prostřednictvím zadaných úkolů žáky seznamuji s principy recyklace a upcyklace vedoucími k udržitelnosti. - Během všech vzdělávacích aktivit podporuji žáky v krocích vedoucích k udržitelnosti.

4. Popis ověřování

Dosažení stanovených cílů lekce ověřujeme třemi způsoby:

- podle aktivity žáka s LMP a jeho zapojení do skupinové i individuální práce,
- podle vypracovaného zadání,
- podle znalostí, které žák s LMP během hodiny získal a dokáže je vyjádřit.

Varianta 1 – Ověřování splnění úkolu u žáka s LMP spočívá v posouzení následujících kritérií:

- Aktivní zapojení do skupinové práce na začátku výuky a schopnost přispět ke společnému výstupu.
- Dodržování postupu práce, bezpečnosti a hygieny.
- Míra samostatnosti a snaha při práci s přihlédnutím k míře poskytnuté podpory.
- Pokrok v čase, např. zlepšení jemné motoriky a samostatnosti při práci dle návodu.
- Pečlivost a estetický dojem vytvořeného motivu.
- Hospodárnost práce (neplýtvání konturou).
- Schopnost zhodnotit svůj výrobek podle předem stanovených otázek.
- Zapojení do hodnocení práce v rámci skupiny.

Hodnocení je formativní, podporující a pozitivně laděné – důraz není kladen na dokonalý výsledek, ale na individuální pokrok a aktivní zapojení žáka.

Varianta 2 – Ověřování splnění úkolu u žáka s LMP zahrnuje:

- Dodržování postupu práce, bezpečnosti a hygieny.
- Míru samostatnosti a snahu při práci s přihlédnutím k poskytnuté podpoře.
- Pokrok v čase (zlepšení motoriky, samostatnost při práci dle návodu apod.).
- Pečlivost a estetický dojem vytvořeného motivu.
- Hospodárnost práce (neplýtvání konturou).
- Schopnost zhodnotit svůj výrobek podle předem stanovených otázek.

Hodnocení je formativní, podporující a pozitivně laděné – hlavní důraz je na individuální pokrok a aktivní zapojení žáka, nikoli na dokonalý výsledek.

Varianta 3 – Ověřování splnění úkolu u skupiny žáků s LMP spočívá v posouzení:

- Míry samostatnosti a snahy při práci.
- Schopnosti dodržet postup, bezpečnost a hygienu práce.
- Pokroku v čase (zlepšení motoriky, samostatnost při práci dle návodu).
- Pečlivosti a estetického dojmu motivu.
- Hospodárnosti práce (neplýtvání konturou).
- Schopnosti zhodnotit, co se dařilo a co ne, dle předem stanovených otázek a s využitím vizualizace či výběru z možností odpovědí.

Hodnocení je formativní, podporující a pozitivně laděné – důraz je kladen na individuální pokrok a aktivní zapojení žáka, nikoli na dokonalý výsledek.

5. Metodický komentář pro učitele

Žák s LMP pracující ve skupině žáků bez mentálního znevýhodnění: zde by měl nejprve proběhnout řízený rozhovor o využití gravírování. Žáci pracují v malých skupinách, ve kterých se zamyslí, zda už někde gravírování viděli a na jakých výrobcích. Na toto zamyšlení stačí přibližně 3 minuty, poté jeden mluvčí z každé skupiny přednese, na co přišli. Učitel může tuto otázku doplnit o fotografie či reálné předměty, na kterých je gravírování použito. Dobré je ukázat, že gravírovat lze nejen do skla, ale i do jiných materiálů.

Následně žák s LMP pracuje individuálně na svém výrobku. Tato organizační forma je vhodná zejména v třídách, kde není asistent pedagoga a žák není příliš zručný. Žák bude pracovat s konturou na sklo (např. reliéfní pasta Marabu – kreslí se přímo z tuby, není třeba vypalovat). Zvolení konkrétního zadání vychází ze znalostí učitele o aktuálních individuálních možnostech a dovednostech žáka; učitel určí, zda si žák pouze vybere motiv, nebo zda ho navrhne sám. Při výběru motivu učitel předem vybere vhodné motivy a zváží jejich počet.

Cílem této aktivity je, aby si žák uvědomil, že znovuvyužitím materiálu (sklenice) podporuje udržitelnost. Praktická a případná tvůrčí činnost kompenzuje kognitivní zatížení a umožňuje seberealizaci, čímž přispívá ke zvýšení osobního wellbeingu. Hlavním cílem je podpořit proces zhodnocení výrobku a vlastní práce.

Žák pracuje dle předem stanoveného postupu práce, který může být znázorněn jednoduchým textem nebo vizualizovaně (např. fotografie jednotlivých úkonů). Lze kombinovat oba způsoby – známé kroky, jako „umyj si ruce“, mohou být pouze napsány; nové kroky, například „kreslí konturou“, lze podpořit fotografií, aby žák mohl imitovat úchop kontury a manipulaci se sklenicí. Vizualizovaný postup podporuje samostatnost žáka, usnadňuje osvojování procesu tvorby a zvyšuje pravděpodobnost úspěchu. Učitel doplňuje vizualizaci jasnými, jednoduchými verbálními pokyny.

Pokud je nutná fyzická pomoc, doporučuje se neprovádět úkon za žáka, ale fyzicky vést jeho ruce, aby si úkon osvojil, a postupně od dopomoci upouštět. Učitel průběžně podporuje žáka v dodržování hygieny a bezpečnosti práce.

Po dokončení práce s konturou může žák s LMP, pokud je to vhodné, vyzkoušet gravírování na malém zkušebním vzorku. Nejprve přihlíží, jak ostatní žáci gravírují, a poté podle vizualizovaného postupu a pod vedením učitele provede jednoduchý motiv.

Žák s LMP pracující samostatně v běžné třídě: tato varianta je určena pro žáka, který pracuje individuálně v běžné třídě. Díky této organizační formě práce lze lépe přizpůsobit obtížnost zadání, náročnost postupu, pracovní tempo a další aspekty individuálním možnostem žáka s LMP. Tuto variantu doporučujeme zejména v třídních kolektivech, kde není asistent pedagoga a je třeba, aby žák pracoval co nejvíce samostatně. V takovém případě žák pravděpodobně pracuje s konturou na sklo (např. reliéfní pasta Marabu – kreslí se přímo z tuby, není třeba vypalovat). Pokud je žák zručný a ve třídě je přítomen asistent pedagoga, může rovněž gravírovat.

Volba konkrétního zadání vychází ze znalostí učitele o aktuálních individuálních možnostech a dovednostech žáka. Učitel určí, zda žák bude gravírovat, nebo použije konturu; zda si motiv pouze vybere, nebo si ho navrhne sám. V případě výběru motivu učitel předem vybere vhodné motivy a zváží jejich počet. Cílem aktivity je, aby si

žák uvědomil, že znovuvyužitím materiálu (sklenice) podporuje udržitelnost. Praktická a případná tvůrčí činnost (navrhnutí vlastního motivu) kompenzuje kognitivní zatížení a umožňuje seberealizaci, čímž přispívá ke zvyšování osobního wellbeingu. Hlavním cílem je podpořit proces zhodnocení výrobku, tedy i vlastní práce.

Žák pracuje podle předem stanoveného postupu práce, který může být znázorněn různými způsoby: jednoduchým textem či vizualizovaným postupem (např. fotografie jednotlivých úkonů). Lze kombinovat oba způsoby – známé kroky, jako „umyj si ruce“, mohou být pouze napsány; nové kroky, např. „gravíruj“ nebo „kresli konturou“, je vhodné podpořit fotografií, aby žák mohl imitovat úchop nástroje. Využití vizualizace podporuje samostatnost žáka, usnadňuje osvojování postupu a zvyšuje pravděpodobnost úspěchu. Učitel doplňuje vizualizaci jasnými, jednoduchými verbálními pokyny.

Pokud je nutná fyzická pomoc, doporučuje se neprovádět úkon za žáka, ale fyzicky vést jeho ruce, aby si úkon osvojil, přičemž se postupně od dopomoci upouští. Učitel průběžně podporuje žáka v dodržování hygieny a bezpečnosti práce prostřednictvím vizualizovaného postupu, demonstrací úkonů, úchopů a verbálních pokynů.

Skupina žáků vzdělávána v rámci MDÚ: tato varianta je určena výlučně pro žáky s LMP. Úkoly jsou proto méně náročné, názorné, strukturované a často probíhají v menších krocích s využitím vizuální podpory a opakování, bez požadavku na složitější zpracování informací. Typickými formami práce jsou opakování, označování správných možností a činnosti podle jasně stanovené předlohy.

Žák s LMP si osvojí základní dovednosti práce s konturou na sklo a rozvine jemnou motoriku, tvořivost a estetické cítění. Dokáže vytvořit jednoduchý, esteticky působivý motiv na sklenici podle vzoru nebo vlastního návrhu. Učí se hodnotit svou práci a chápat význam šetrného používání materiálu.

Každý žák pracuje individuálně a je veden k co největší samostatnosti. Pracuje s konturou na sklo (např. reliéfní pasta Marabu – není třeba vypalovat, kreslí se přímo z tuby). Volba konkrétního zadání vychází ze znalostí učitele o aktuálních individuálních možnostech a dovednostech žáka. Učitel určí, zda si žák pouze vybere motiv, nebo zda jej navrhne sám; při výběru motivu učitel předem vybere vhodné varianty a zváží jejich počet.

Cílem aktivity je, aby si žák uvědomil, že znovuvyužitím materiálu (sklenice) podporuje udržitelnost. Praktická a případná tvůrčí činnost (navrhnutí vlastního motivu) kompenzuje kognitivní zatížení a umožňuje seberealizaci, čímž přispívá ke zvyšování osobního wellbeingu. Hlavním cílem je podpořit proces zhodnocení výrobku a vlastní práce.

Žák pracuje podle přiměřeně zjednodušených postupů a vizualizovaných pokynů (obrázkové schéma postupu, piktogramy nástrojů, vzory motivů, fotografie jednotlivých úkonů a úchopů pomůcek). Lze kombinovat oba způsoby – známé kroky, jako „umyj si ruce“, mohou být pouze napsány; nové kroky, např. „kresli konturou“, je vhodné podpořit fotografií, aby žák mohl imitovat úchop kontury.

Využití vizualizovaných postupů podporuje samostatnost žáka, usnadňuje osvojování procesu tvorby a zvyšuje pravděpodobnost úspěchu. Vizualizovaný postup učitel doplňuje jasnými a jednoduchými verbálními pokyny, případně modeluje postup – ukazuje jednotlivé kroky, které žák následně napodobuje. Pokud je třeba fyzické dopomoci, učitel neprovádí úkon za žáka, ale fyzicky vede jeho ruce, aby si úkon osvojil, přičemž postupně od dopomoci upouští.

Pokyny jsou stručné, jasné, krokové („Nejprve vyber sklenici. Pak si vezmi papír a nakresli obrázek.“). V případě potřeby lze použít pomocné linie nebo obrysový šablonový motiv (např. pod sklenici vložený vzor, který obkresluje). Motivy k výběru by měly být jednoduché, přehledné a s jasnými tvary (např. srdce, květina, slunce, geometrické tvary). Učitel po celou dobu podporuje žáka v dodržování hygieny a bezpečnosti práce, a to prostřednictvím vizualizovaného postupu, demonstrací úkonů, úchopů a verbálních pokynů.

Před zahájením činnosti žák opakuje s učitelem základní pravidla (např. „Kontura se nekládá do úst.“, „Po práci si umyju ruce.“). Při práci dodržuje čistotu pracovního místa a dbá na bezpečnou manipulaci se sklenicí.